

Impact en financiële resultaten

Hieronder volgen de belangrijkste resultaten die in 2019 zijn gerealiseerd, en wordt gedetailleerde informatie gegeven over de divisies, producten en diensten van Triodos Bank, de algehele impact daarvan en de vooruitzichten voor de komende jaren. Omdat de waardegedreven missie van Triodos Bank geïntegreerd is in de strategie van de bank, hebben deze resultaten betrekking op zowel financiële als niet-financiële prestaties. Doel van de onderstaande informatie is om inzicht te bieden in de mate waarin onze missie en strategische doelstellingen in 2019 in de praktijk zijn gerealiseerd.

In 2019 heeft Triodos Bank besloten een geavanceerdere aanpak van de effectieve-rentemethode te hanteren. De nieuwe aanpak is met terugwerkende kracht toegepast en heeft geleid tot wijzigingen in de eerdere cijfers voor 2018. In het hoofdstuk “Algemene grondslagen voor waardering van activa en passiva en resultaatbepaling” worden de gevolgen voor de cijfers nader omschreven en gekwantificeerd.

Geconsolideerde jaarcijfers

In 2019 zijn de inkomsten van Triodos Bank gestegen met 12% tot EUR 292 miljoen (2018: EUR 261 miljoen). Deze hogere opbrengsten zijn gerealiseerd ondanks een lagere rentestand. Aan dit cijfer droeg Triodos Investment Management een bedrag van EUR 51 miljoen bij (2018: EUR 39 miljoen) inclusief het eenmalige positieve effect van de verkoop van een deelneming die extra fee-inkomsten van netto EUR 5,4 miljoen genereerde. In 2019 bedroegen de provisiebaten 36% (2018: 33%) van de totale inkomsten. Dit was in lijn met de verwachtingen.

Het balanstotaal van Triodos Bank steeg met 11% tot EUR 12,1 miljard dankzij een gestage groei van de toevertrouwde middelen en de kredietverlening en nieuw kapitaal dat afgelopen jaar bij alle bankinstellingen is aangetrokken. Er was uitgegaan van een groei van tussen de 5 en 10%.

Het aantal klanten van Triodos Bank steeg met 1% naar een totaal van 721.000 klanten. In 2019 hebben we de definitie van klanten aangepast, met als gevolg een reductie van het aantal gerapporteerde klanten in Spanje. Het liquiditeitsoverschot heeft het afgelopen jaar tot minder marketinguitgaven geleid. Dit, samen met verdere inspanningen om de gegevenskwaliteit te verbeteren, heeft geresulteerd in een lagere groei van het aantal nieuwe klanten.

De voortdurende groei van de kredieten, toevertrouwde middelen en het eigen vermogen, toont aan dat onze waardegedreven benadering van bankieren, ondanks de lage rentes en rendementen, weerklank blijft vinden bij mensen en ondernemingen, die een bewustere keuze willen maken met welke bank ze in zee gaan en die willen dat hun geld op een duurzame manier bijdraagt aan de economie.

De bedrijfslasten stegen afgelopen jaar met 11% tot EUR 235 miljoen (2018: EUR 212 miljoen). Dit komt voornamelijk door de toename van het aantal medewerkers dat wordt ingezet voor zaken op het gebied van Customer Due Diligence (CDD) en Anti-Money Laundering (AML), en ICT-gerelateerde investeringen. Het herstelplan, dat is opgesteld om in te spelen op de formele instructie van DNB van 6 maart 2019, ligt op schema. De medewerkerskosten, die deels met deze inspanningen samenhangen, stegen met 11% tot EUR 134 miljoen (2018: EUR 121 miljoen) door een toename van het aantal fte's, vooral onder invloed van investeringen in ICT en in naleving van nieuwe en bestaande regelgeving. De ICT-kosten zijn gericht op het optimaliseren en standaardiseren van ons bedrijfsmodel. Ook is er een voorziening getroffen in verband met ons besluit in Frankrijk geen kantoor te vestigen. Daarnaast bleven

de kosten voor externe adviseurs en de accountant hoog met in totaal EUR 10 miljoen (2018: EUR 11 miljoen). voornamelijk als gevolg van een aantal strategische projecten, waaronder de Brexit en de overgang naar een nieuwe standaard voor financiële verslaglegging van de Nederlandse GAAP naar IFRS. Deze overgang wordt later in dit hoofdstuk behandeld. Regelgevingskosten als gevolg van externe factoren, zoals het depositogarantiestelsel, bankbelasting en afwikkelingskosten bedroegen EUR 14,4 miljoen (2018: EUR 12,1 miljoen).

Triodos Bank heeft tevens haar beheersmaatregelen bijgewerkt en zal deze blijven verbeteren. Het kader van beheersmaatregelen is nu toegerust op de implementatie van veranderende voorschriften en de aangescherpte toezichtsvereisten. In het kader van de Brexit waren aanzienlijke investeringen nodig om een Britse bankvergunning te verkrijgen, waarbij de totale geraamde kosten de afgelopen drie jaar meer dan EUR 6 miljoen bedroegen. Strategische investeringen in de ontwikkeling van de onderneming, zoals ontwikkelingen in het kader van ons aanbod van maatschappelijk verantwoord beleggen, hebben in 2019 eveneens gezorgd voor een verdere groei van de kosten.

De kosten-baten verhouding kwam uit op 80% (2018: 81%). Door een combinatie van kosten voor medewerkers, governance en IT bleef deze verhouding daarmee, ondanks voortdurende efficiencyverbeteringen in de bedrijfsvoering, op een vergelijkbaar niveau als vorig jaar. De regelgevingsdruk, kosten van het depositogarantiestelsel, activiteiten ter bestrijding van witwassen, het oprichten van een dochteronderneming in het VK ter voorbereiding op de Brexit, de overgang naar een nieuwe standaard voor financiële verslaglegging en hogere belastingen in bepaalde landen stonden een lager groeitempo van de kosten eveneens in de weg.

Het verbeteren van de efficiëntie blijft een centraal aandachtspunt voor de bank. Vooral in dit verband verheugt het ons dat we over het boekjaar een redelijk rendement op het eigen vermogen (RoE) hebben weten te bereiken, zoals hierna gespecificeerd.

Het bedrijfsresultaat vóór belastingen, toevoeging aan de voorzieningen voor de kredietportefeuille en waardeveranderingen van deelnemingen steeg tot EUR 57,5 miljoen (2018: EUR 49,0 miljoen). De toevoeging aan de voorzieningen voor de kredietportefeuille en overige vorderingen nam licht toe naar EUR 3,9 miljoen (2018: EUR 3,5 miljoen). Dit komt overeen met 0,05% van de gemiddelde kredietportefeuille (2018: 0,05%). Deze relatief lage historische voorzieningenratio is het gevolg van zowel een voorzichtige aanpak als de algehele conjunctuur.

De nettowinst is EUR 38,8 miljoen, een toename met 12% (2018: EUR 34,7 miljoen). Dit is hoofdzakelijk te danken aan de leningengroei en de groei van fondsen in beheer, en omvat de bijdrage van enkele eenmalige posten. Triodos Bank realiseerde in 2019 een rendement op het eigen vermogen (RoE) van 3,4% (2018: 3,3%). Dit was in lijn met de verwachtingen.

In het licht van de bredere context van onze activiteiten is de doelstelling op middellange termijn bijgesteld tot een rendement op het eigen vermogen van Triodos Bank van 3 à 5% in de huidige omstandigheden van de Europese financiële sector. Deze doelstelling is een realistisch langetermijngemiddelde voor het type bankactiviteiten dat Triodos Bank verricht.

Triodos Bank blijft werken aan een betere winstgevendheid.

We kiezen ervoor om een relatief hoog eigen vermogen met een sterke kapitaalratio en een aanzienlijk liquiditeitsoverschot aan te houden, wat zorgt voor extra neerwaartse druk op het rendement op het eigen vermogen.

De winst per aandeel, berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende het boekjaar, bedroeg EUR 2,78 (2018: EUR 2,69), een toename met 3%. De winst staat ter beschikking van de aandeelhouders.

Triodos Bank stelt voor een dividend uit te keren van EUR 1,35 per aandeel (2018: EUR 1,95). De uitkeringsratio (het percentage van de winst dat als dividend wordt uitgekeerd) bedraagt daarmee 50%. Ons beleid is om een uitkeringsratio van 50 à 70% te hebben.

Triodos Bank heeft een stijging van haar eigen vermogen met EUR 54 miljoen gerealiseerd dankzij de uitgifte gedurende het hele afgelopen jaar van nieuwe certificaten van aandelen, met name gericht op particuliere beleggers, in Nederland, België, Spanje en Duitsland.

Na onderzoek van de juridische en financiële gevolgen van het oprichten van een nieuwe Britse dochteronderneming werd duidelijk dat het beheren van certificaten van aandelen in het VK aanzienlijk complexer en duurder zou uitvallen. Daarom heeft Triodos Bank UK de verkoop van nieuwe certificaten van aandelen aan Britse ingezetenen tegen haar zin stopgezet, inclusief de uitgifte van nieuwe certificaten van aandelen in het kader van de stockdividendregeling.

Het aantal certificaathouders is in 2019 over het algemeen gestegen. De groei was voldoende om aan de kapitaaleisen te voldoen. Het aantal certificaathouders steeg van 42.416 naar 44.401. Het eigen vermogen steeg met 8% van EUR 1.112 miljoen naar EUR 1.200 miljoen. Dit is inclusief de netto stijging van het eigen vermogen door de uitgifte van nieuwe certificaten en de niet uitgekeerde nettowinst. Gelet op de toenemende groei van Triodos Bank, de internationalisering en in lijn met de ontwikkelingen op het gebied van verslaggeving in de banksector, heeft Triodos Bank besloten haar standaard voor financiële verslaggeving met ingang van 1 januari 2020 te veranderen van de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving (GAAP) in IFRS.

De prijs van de certificaten van aandelen van Triodos Bank (de uitgifteprijs) is gebaseerd op een financieel model dat de berekende intrinsieke waarde van Triodos Bank (de IW) deelt door het aantal certificaten van aandelen (de IW per certificaat van

aandeel). Dit betekent dat per 1 januari 2020 de intrinsieke waarde (IW) van Triodos Bank wordt berekend overeenkomstig IFRS. Triodos Bank heeft besloten dat de uitgifteprijs die op grond van de Nederlandse GAAP is berekend al in 2019 moest worden bijgesteld voor het geraamde effect dat IFRS op de IW van Triodos Bank zou hebben en, als gevolg daarvan, op de uitgifteprijs per de datum van het meest recent gepubliceerde prospectus op dat moment. Vandaar dat de aan- en verkoop van certificaten van aandelen werd opgeschort van 4 juni naar 3 juli 2019. Dit gebeurde om van de Nederlandse toezichthouder goedkeuring voor het nieuwe prospectus te verkrijgen en om de nieuwe uitgifteprijs te berekenen, rekening houdend met het geraamde effect van de voorgenomen overgang naar de standaard voor financiële verslaggeving IFRS.

De uitgifteprijs op grond van de Nederlandse GAAP, gecorrigeerd voor het geraamd IFRS-effect, werd op 3 juli 2019 in lijn met het nieuwe prospectus vastgesteld op EUR 82. Dit was EUR 1,00 lager dan toen de handel op 4 juni 2019 werd opgeschort. De intrinsieke waarde per certificaat bedroeg per jaareinde 2019 EUR 83. Door wijzigingen in verslaggevingsgrondslagen op grond van de Nederlandse GAAP, is de vergelijkende intrinsieke waarde op 31 december 2018 bijgesteld van EUR 84 naar EUR 82 conform de nieuwe verslaggevingsgrondslagen.

Eind 2019 bedroegen de totale kapitaalratio en de Common Equity Tier 1-ratio beide 17,9% (2018: 17,5%). Triodos Bank streeft naar een Common Equity Tier 1-ratio van ten minste 16% in het huidige regelgevingslandschap.

Divisies en resultaten van Triodos Bank

De activiteiten van Triodos Bank zijn onderverdeeld in de divisie Retail en Business Banking en de divisie Triodos Investment Management. Hieronder geven we een overzicht van de activiteiten binnen beide onderdelen, inclusief een korte omschrijving van de aard van de activiteiten, de belangrijkste subsectoren en de resultaten daarvan in 2019.

Tot slot kijken we naar de vooruitzichten voor de toekomst.

- Retail en Business Banking, inclusief Private Banking, was in 2019 goed voor 69% van de nettowinst van Triodos Bank (2018: 83%)
- Triodos Investment Management, dat ook Investment Advisory Services omvat, was goed voor 31% (2018: 17%) van de nettowinst van Triodos Bank.

Daarnaast trekt Stichting Triodos Foundation schenkgeld aan van haar klanten en doneert dit aan initiatieven die aansluiten op de kernthema's van Triodos Bank. In 2019 werd Stichting Triodos Foundation onderdeel van het nieuwe Triodos Regenerative Money Centre. Soortgelijke stichtingen zijn al enige tijd in België, het VK en Spanje actief en worden niet door het Triodos Regenerative Money Centre beheerd.

Triodos Bank biedt beleggers en spaarders producten en diensten aan en gebruikt de verdiensten daarvan om nieuwe en bestaande ondernemingen te financieren. De nadruk ligt daarbij op ondernemers die bijdragen aan het verbeteren van het milieu of toegevoegde waarde leveren op sociaal of cultureel gebied. Deze producten en diensten worden nader beschreven in het onderstaande.

Europees netwerk (Retail en Business Banking)

De waardegedreven financiële diensten van Triodos Bank bereiken honderdduizenden zakelijke en particuliere klanten in heel Europa, waardoor de schaal en impact van duurzaam bankieren groeien. Onze klanten en medewerkers worden verbonden door de waarden van Triodos Bank, maar toch zijn er belangrijke verschillen tussen de landen waarin wij actief zijn. Zo zijn er opmerkelijke verschillen op het gebied van regelgeving, fiscale faciliteiten en het duurzaamheidsbeleid van overheden. Ook lokale cultuurverschillen binnen en tussen de landen kunnen van invloed zijn op hoe Triodos Bank haar activiteiten benadert.

Ook in 2019 hebben onze retailactiviteiten een verdere ontwikkeling doorgemaakt doordat mensen en duurzame ondernemingen ervoor blijven kiezen om met Triodos Bank samen te werken.

In lijn met de positieve verwachtingen droegen onze Nederlandse, Britse, Spaanse en Belgische vestigingen bij aan de winstgevendheid van de Groep. De Spaanse vestiging heeft in 2019 de weg omhoog gevonden en droeg wederom bij aan de winstgevendheid van de Groep. De Duitse vestiging heeft in 2019 verdere vooruitgang geboekt en staat op het punt een positieve bijdrage aan de winstgevendheid van de Groep te leveren. In het VK is de overgang van onze vestiging naar dochteronderneming het afgelopen jaar soepel verlopen. Daarnaast heeft Triodos Investment Management een aanzienlijke bijdrage aan de Groep geleverd. Dit wordt hieronder nader uiteengezet.

Triodos Bank in Frankrijk

In december 2019 maakte Triodos Bank haar besluit bekend om in Frankrijk geen bankvestiging te openen. Een klimaat van aanhoudend lage rente en aangescherpte regelgeving zal in Frankrijk en de rest van Europa naar verwachting nog geruime tijd aanhouden. Daarom heeft Triodos Bank besloten af te zien van de forse investering die nodig is om een bankvestiging in Frankrijk te openen. Na overleg met de betreffende vertegenwoordigende instanties is in januari 2020 besloten het agentschap in Parijs te sluiten.

Triodos Regenerative Money Centre

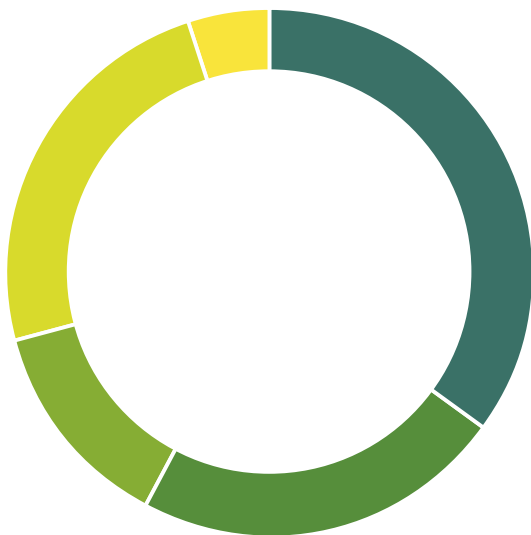
In 2019 is de nieuwe business unit Triodos Regenerative Money Centre (TRMC) opgericht. Voornaamste doel van de nieuwe business unit is het beheren van niet-geconsolideerde vestigingen die geld uitlenen, investeren of doneren om baanbrekende, transformerende initiatieven mogelijk te maken. Om echte verandering te financieren is het nodig zowel meer samengestelde financieringsproducten (al dan niet met een hoger risico) als schenkgeld (of donaties) te ontwikkelen. Door onze bedrijfscultuur en missie nemen we als

Triodos Bank een sterke, geloofwaardige positie in om onze langetermijnvisie van bewust omgaan met geld op dit nieuwe terrein invulling te geven. Het "Triodos Regenerative Money Centre" is op 1 april 2019 van start gegaan. De naam 'Regenerative Money Centre' hebben we gekozen omdat we ons willen concentreren op bewust omgaan met geld dat 'regeneert'.

De visie van 'Regenerative Money' is niet nieuw binnen Triodos Bank. We willen dit echter een nieuwe impuls en krachtigere focus geven door verschillende bestaande activiteiten te combineren en door verhalen te vertellen over de verschillende eigenschappen van geld die deze onderscheidende aanpak onderstrepen.

Kredieten

Uitstaande kredieten per sector in 2019

■ Milieu	35%
■ Sociaal	23%
■ Cultuur	13%
■ Hypotheken voor duurzame woningen	24%
■ Gemeenten	5%

De groei in kwaliteit en omvang van de kredietportefeuille is een belangrijke maatstaf voor de bijdrage die Triodos Bank levert aan de verduurzaming van de economie. Triodos Bank is uitsluitend actief in duurzame sectoren en de ondernemingen en projecten die Triodos Bank financiert, dragen bij aan het realiseren van haar missie (zie hieronder).

Om te waarborgen dat Triodos Bank alleen duurzame ondernemingen financiert, worden potentiële kredietnemers beoordeeld op de toegevoegde waarde die zij op dat vlak creëren. Vervolgens wordt beoordeeld of de investering waarvoor het krediet wordt aangevraagd commercieel haalbaar is en of de kredietaanvraag bancair verantwoord is. De criteria die Triodos Bank hanteert voor de beoordeling van ondernemingen zijn te vinden op www.triodos.com. Triodos Bank concentreert zich op de sectoren waarin we inmiddels een aanzienlijke expertise hebben opgebouwd, en waarin we verdere groei, diversificatie en innovatie verwachten.

Milieu 35% (2018: 40%)

Deze sector omvat projecten op het gebied van duurzame energie (zoals wind- en zonne-energie, waterkracht, warmte- en koudeopslag) en energiebesparingsprojecten. De sector omvat ook initiatieven binnen de biologische landbouw. Daarbij gaat het om bedrijven in de hele keten: van boeren tot productverwerkers, en van groothandels-ondernemingen tot natuurvoedingswinkels. Ook milieutechnologie is in deze sector vertegenwoordigd (zoals kringloopbedrijven en natuurbehoudprojecten).

Sociaal 23% (2018: 23%)

Deze sector omvat kredietverlening aan ambachtelijke bedrijven, non-profit organisaties, innovatieve ondernemingen en dienstverleners met duidelijke sociale doelstellingen, zoals sociale woningbouw, fairtrade-ondernemingen, organisaties die de integratie bevorderen van mensen met een handicap of voor wie sociale uitsluiting dreigt, en zorginstellingen.

Cultuur 13% (2018: 13%)

Deze sector omvat kredietverlening aan onderwijsinstellingen, meditatiecentra, religieuze en levensbeschouwelijke groeperingen, culturele centra en organisaties en kunstenaars.

Hypotheeken voor duurzame woningen 24% (2018: 21%)

De particuliere sector van de kredietportefeuille bestaat grotendeels uit hypotheeken voor duurzame woningen, inclusief een klein aantal kredieten aan particulieren en debetsaldi op betaalrekeningen.

Gemeenten 5% (2018: 3%)

Het resterende deel van de kredietportefeuille bestaat grotendeels uit een beperkt aantal kortlopende kredieten aan gemeenten. Kredieten met een beleggingskarakter verleend aan de publieke sector zijn conform de financiële verslaggevingsregels opgenomen in de kredietportefeuille.

Totaal kredieten

De bovengenoemde kredietsectoren zijn de belangrijkste sectoren waar Triodos Bank bij betrokken is. Deze sectoren worden deels door zowel Triodos Bank als door de Triodos beleggingsfondsen gefinancierd (zie 'Triodos Investment Management').

Triodos Bank streeft ernaar om 75% tot 85% van de haar toevertrouwde middelen uit te lenen aan duurzame projecten. De groei van de kredietportefeuille bedroeg in totaal EUR 939 miljoen (+13%). Dit omvat de groei van de hypotheekportefeuille voor woningen met EUR 472 miljoen (+31%). De groei in de kredietverlening aan bedrijven bleef beperkt tot 6% (2018: 13%). De lage rente heeft sommige klanten ertoe aangemoedigd hun leningen tegen lagere tarieven te herfinancieren en hun kredietfaciliteiten eerder dan gepland af te lossen. Beide trends hebben zich in 2019 doorgezet en oefenen een neerwaartse druk op rentemarges uit. De toevoeging aan de voorzieningen voor de kredietportefeuille en overige vorderingen nam licht toe naar EUR 3,9 miljoen (2018: EUR 3,5 miljoen). Dit komt overeen met 0,05% van de gemiddelde kredietportefeuille (2018: 0,05%). Deze relatief lage historische

voorzieningenratio is het gevolg van zowel een voorzichtige aanpak als de relatief positieve economische omstandigheden in 2019. De totale kredietportefeuille, als percentage van het totale bedrag aan toevertrouwde middelen, bedroeg in 2019 77% (2018: 76%).

De concurrentie tussen banken op de kredietmarkt was hevig in 2019. Reguliere banken zien duurzaamheid steeds vaker als ondernemingskans, waarbij ze scherp met elkaar concurreren om te profiteren van de kredietverleningsmogelijkheden.

Toevertrouwde middelen

Steeds meer mensen vertrouwen hun geld toe aan Triodos Bank en beleggen bij ons omdat ze bewust omgaan met hun geld en een positieve verandering tot stand willen brengen. Dit weerspiegelt een bredere trend in de samenleving en een toenemende belangstelling voor duurzaamheid in het algemeen en duurzame financiering in het bijzonder. De toevertrouwde middelen, waaronder spaartegoeden, stellen Triodos Bank in staat ondernemingen en organisaties te financieren met een meerwaarde voor mensen, het milieu en de cultuur.

De vestigingen van Triodos Bank kennen een gevarieerd aanbod van duurzame financiële producten en diensten conform onze strategische doelstelling om onze klanten te laten deelnemen aan de overgang naar duurzame financiering.

Gedurende het boekjaar hebben we op basis van de Net Promoter Score (NPS) gedetailleerd onderzoek verricht naar onze retail- en zakelijke klanten. Deze techniek wordt in de industrie regelmatig gebruikt om de klanttevredenheid in kaart te brengen. Daarbij wordt klanten gevraagd of ze Triodos Bank zouden aanbevelen aan een vriend of een collega.

De NPS-score van Triodos Bank voor de gehele retailgroep bedraagt 28 (2018: 25). Dit cijfer is een algehele NPS op basis van alle indicatoren. Onze NPS-score is veel beter dan het gemiddelde voor grote banken. Het vergelijkbare cijfer voor zakelijke

klanten bedroeg 12 (2018: 20). Uit het onderzoek bleek dat de beginselen van Triodos Bank als duurzame bank de voornaamste reden vormden om de bank aan te bevelen. De daling van de NPS-score voor zakelijke klanten is vooral het gevolg van het beeld dat bankieren bij Triodos Bank kosten met zich meebrengt. De gedetailleerde resultaten worden inmiddels als kernprestatie-indicator gebruikt, zodat Triodos Bank de mening van haar klanten voortdurend kan meten en daar meer zicht op krijgt.

Dit alles heeft geleid tot verdere groei in alle landen waar Triodos Bank actief is, mede dankzij een betere profilering, efficiëntere en meer klantvriendelijke processen voor het openen van rekeningen, en een markt waarin men openstaat voor bewuster omgaan met geld.

Triodos Bank biedt spaarders in een aantal landen de mogelijkheid om een deel van de rente die zij ontvangen te schenken aan een goed doel. Jaarlijks worden vele maatschappelijke organisaties op deze manier ondersteund. In 2019 ontvingen 290 organisaties (2018: 269) op deze manier in totaal een bedrag aan schenkingen van EUR 62 duizend (2018: EUR 61 duizend). Het klimaat van lage rentes en lage rente op spaarrekeningen maakt het voor klanten moeilijk en soms zelfs onmogelijk om een deel van de rente die zij ontvangen, te doneren.

Vooruitzichten voor Retail en Business Banking

Triodos Bank verwacht dat haar bankbalans een meer bescheiden groei zal vertonen, waarbij we een stabiele verhouding tussen kredieten en toevertrouwde middelen zullen aanhouden en de ambitie hebben om de fee-inkomsten te vergroten door de activiteiten van Triodos Investment een extra impuls te geven.

De bank wil zich richten op impact, winstgevendheid en diversificatie van haar kredietportefeuille. In die context willen we ons extra inspannen om kredieten te identificeren voor bedrijven die in hun sector een voortrekkersrol vervullen, ofwel de ondernemers die de duurzame industrieën van de toekomst ontwikkelen. We blijven ons gesteld zien voor een

grote uitdaging met lage rentes en stijgende regelgevingskosten. Dat neemt niet weg dat er voor Triodos Bank goede mogelijkheden liggen als voortrekker op het gebied van verantwoord financieren. Met een gecontroleerde groeistrategie beogen we een zo groot mogelijke impact en stabiele winst te genereren.

Triodos Investment Management

Beleggingen vinden plaats via beleggingsfondsen of beleggingsinstellingen die worden beheerd door Triodos Investment Management, een 100%-dochteronderneming van Triodos Bank.

Triodos Investment Management is verantwoordelijk voor zestien fondsen, die bedoeld zijn voor zowel particuliere als professionele beleggers. De beleggingsfondsen van Triodos beleggen in duurzame thema's zoals microfinanciering, levensmiddelen en landbouw, energie en klimaat, of in beursgenoteerde ondernemingen die wezenlijk bijdragen aan de transitie naar een duurzame samenleving. De beleggingsfondsen publiceren elk hun eigen jaarverslag en de meeste fondsen hebben elk een eigen Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Ontwikkelingen in 2019

De beleggingsmarkt stond in 2019 in het teken van twee opmerkelijke succesverhalen: de grote vermogensbeheerders zagen hun beheerd vermogen nog verder groeien, en impactbeleggen speelde als succesvolle nichestrategie in op de toenemende vraag van beleggers om met beleggen een positieve impact te realiseren. Triodos Investment Management heeft duidelijk van deze gunstige ontwikkeling geprofiteerd en realiseerde een groei van het beheerd vermogen van in totaal 18% (2018: 21%) naar EUR 5,0 miljard. Dit betekent een aanzienlijke groei, ondanks een daling van het beheerd vermogen van EUR 102 miljoen in verband met het beëindigen van de activiteiten van Triodos Vastgoedfonds. De netto instroom van middelen bedroeg 11%. Door bewegingen op de aandelenmarkt wonnen de beleggingsfondsen in 2019 in totaal 8% aan waarde.

Ook voor Triodos Investment Management was 2019 een bijzonder winstgevend jaar. De verkoop van een deelneming in Centenary Bank in Oeganda leverde extra fee-inkomsten op en had een belangrijk eenmalig positief effect van EUR 5,4 miljoen op de nettowinst.

In 2019 concentreerde Triodos Investment Management zich vooral op het uitvoeren van haar strategie, met name op het realiseren van haar strategische doelstelling om de vermogensbeheerder bij uitstek te zijn voor beleggers die een portefeuille van impactbeleggingen willen opbouwen. Daardoor blijft Triodos Investment Management concurrerend in een extern klimaat dat steeds veeleisender wordt, en tegelijk vasthouden aan haar doel om een positieve impact te realiseren. Om deze ambitie waar te maken heeft Triodos Investment Management een gericht bedrijfsontwikkelingsproces ontwikkeld, een hoofd Productontwikkeling benoemd en haar focus op het oplossen van beleggersproblemen versterkt.

Daarnaast heeft Triodos Investment Management haar activiteiten in bestaande en nieuwe markten uitgebreid, zoals een grotere aanwezigheid en verkoopcapaciteit in België, Duitsland en Italië. Ook heeft Triodos Investment Management twee nieuwe Impact Mixed Funds geïntroduceerd, als aanvulling op de reeks profielfondsen die beleggen in beurgenoteerde aandelen en obligaties.

2019 was ook een jaar van verandering, zowel vanuit bestuurlijk als operationeel oogpunt.

Allereerst nam Jacco Minnaar per 1 januari 2019 de rol van voorzitter van de Management Raad op zich en trad daarmee in de voetsporen van Marilou van Golstein Brouwers, die Triodos Investment Management per 1 april 2019 heeft verlaten.

Een andere belangrijke ontwikkeling in 2019 betrof het proces om de activiteiten van Triodos Vastgoedfonds stop te zetten. Tijdens de buitengewone algemene vergadering van aandeelhouders van 17 december 2018 stemden de aandeelhouders in

het fonds in met het voorstel van het bestuur om de activiteiten van het fonds te beëindigen. In het derde kwartaal van 2019 heeft Triodos Investment Management de portefeuille van Triodos Vastgoedfonds verkocht en de aandeelhouders van het fonds tussentijds een aanzienlijk bedrag uitgekeerd. Begin 2020 werden de activiteiten van het fonds, waaronder een eindbetaling aan aandeelhouders, definitief beëindigd.

Tot slot vond er ook een belangrijke verandering plaats voor Triodos Renewables Europe Fund en Triodos Organic Growth Fund. Beide fondsen waren aanvankelijk in Luxemburg gevestigd en werden het afgelopen jaar naar Nederland overgebracht. Hoewel de fondsen ongewijzigd blijven, was voor de overplaatsing toestemming van de aandeelhouders van het fonds nodig. Een ruime meerderheid van de aandeelhouders koos voor overplaatsing naar Nederland en blijft beleggen in de fondsen.

Vooruitzichten voor Triodos Investment Management

Triodos Investment Management zal blijven voortbouwen op haar 25 jaar ervaring in het bijeenbrengen van waarden, visie en financieel rendement op de investeringen. Zo kan worden bijgedragen aan de Europese vraag naar waardegedreven beleggingsoplossingen, die zo cruciaal zijn voor de transitie naar een duurzamere samenleving. Op basis van haar fondsen probeert Triodos Investment Management haar impact op belangrijke vlakken die betrekking hebben op de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de VN te vergroten.

De strategie van Triodos Investment Management zal zich in 2020 blijven richten op particuliere beleggers via distributeurs, vermogende particulieren, 'family offices' en (semi) institutionele beleggers. Gezien het feit dat institutionele beleggers steeds vaker op zoek zijn naar beleggingsmogelijkheden die een positieve impact hebben, zal Triodos Investment Management zich in 2020 verder concentreren op impactvolle beleggingsmandaten. En in het kader van de ambitie

om de impact op de samenleving verder uit te breiden, zal Triodos Investment Management haar internationale distributiestrategie verbreden door nieuwe Europese markten aan haar netwerk toe te voegen, bijvoorbeeld in Scandinavië.

Triodos Investment Management zal blijven streven naar verdere ontwikkeling en groei door zowel het uitbreiden en verder ontwikkelen van de bestaande fondsen als het creëren van nieuw impactvolle beleggingsproducten.

De impact van onze financiering

Het is bekend dat impactfinanciering een positief verschil kan maken in de levens van mensen. Het kan bijdragen aan vooruitgang ten aanzien van thema's die van belang zijn voor de samenleving. Ook hebben we gezien hoe in de juiste context financiering voor visionaire ondernemers met innovatieve bedrijfsmodellen echt transformerend kan zijn.

Impact kan een verandering in positieve of negatieve zin voor de mens of de aarde betekenen. Dat neemt niet weg dat we impactfinanciering positief en specifiek omschrijven als het inzetten van geld op een manier die op de lange termijn voordeel oplevert voor mens en milieu. En we streven naar een zo groot mogelijke impact door uitsluitend duurzame ondernemingen te financieren en ondernemingen die overschakelen op een duurzame aanpak. Daardoor levert impactfinanciering stakeholders niet alleen een eerlijk financieel rendement op, maar ook een niet-financieel rendement. Met de tijd willen wij ons inzicht – en dat van onze stakeholders – in impact en de vele dimensies daarvan vergroten omdat dit een nog positievere verandering zal aanmoedigen en ondersteunen.

Onze visie op impact berust op dit inzicht en weerspiegelt onze missie. In de praktijk betekent dit dat we allereerst kijken naar kwalitatief bewijs van onze impact, en dit alleen onderbouwen met een getal als dit relevant is.

De impactgegevens bieden onze stakeholders een uitgebreider beeld over het werk dat we doen. We willen laten zien dat Triodos Bank haar basis heeft in het financieren van de reële economie, door verifieerbare en relevante informatie te verschaffen. Daarom steekt Triodos Bank elk jaar veel tijd en energie in het samenstellen van impactgegevens die door een onafhankelijke accountant worden beoordeeld.

In 2019 hebben we bij alle kantoren van Triodos Bank in Europa een tool voor impactmanagement geïntegreerd en zijn we bij Triodos Investment Management begonnen met de invoering hiervan. De tool draagt de naam Triodos Impact Prism en stelt ons in staat om impact bewuster te doorgronden, bij te houden en te sturen. De tool biedt inzicht in de duurzaamheidswaarde van onze projecten en bevat een mechanisme om de kansen te bespreken om de impact van door ons gefinancierde klanten en projecten te vergroten. Ook kunnen we met de tool rapporteren over de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de VN. Het afgelopen jaar hebben we de reikwijdte van dit project uitgebreid door sectorspecifieke maatstaven op te nemen, zoals voor de energie- en klimaatsector. Deze maatstaven – die zijn ontleend aan een visiedocument dat ook in 2019 is gepubliceerd – worden begin 2020 ingevoerd. Ons streven is de resultaten van dit werk volgend jaar, wanneer het systeem steviger is verankerd in de organisatie, te rapporteren.

Impactgedreven verslaggeving

We willen binnen de financiële sector een leidende rol spelen op het gebied van impactgedreven verslaggeving. Onze focus ligt op het sturen van impact om de levenskwaliteit van mensen te verbeteren en op het communiceren van deze impact naar onze stakeholders. Om dit bereiken werken we op internationaal, nationaal en sectorniveau.

Op internationaal niveau werken we samen met de Global Alliance for Banking on Values (GABV) aan de ontwikkeling van een scorekaart die ons moet helpen nog beter verslag uit te brengen.

De Global Alliance for Banking on Values heeft een dergelijke scorekaart ontwikkeld als structurele benadering om de visie, strategie en resultaten van een bank in relatie tot waardegedreven bankieren in kaart te brengen. Deze scorekaart gaat uit van de beginselen van waardegedreven bankieren van de GABV. Het biedt een bank de mogelijkheid om diens vooruitgang in waardegedrevenheid zelf te beoordelen, te monitoren en te communiceren. Het doel van de scorekaart is om de focus van het financiële stelsel op het leveren van waarde aan de samenleving te verhogen. Kwantitatief bewijs van de impact van Triodos Bank volgens de GABV-scorekaart, kunt u vinden in de bijlage.

We zijn ook betrokken bij een aantal kaderregelingen en gebruiken deze om te rapporteren over onze impactgerichte activiteiten. Het gaat hierbij om het Global Reporting Initiative, de International Integrated Reporting Council, het Partnership for Carbon Accounting Financials, B Corp en het Impact Management Project Framework.

Deze aanpak is het verst ontwikkeld bij Triodos Investment Management. In 2019 won haar 2018 Impact Reports de 'Environmental Finance' award in de categorie Best Environmental, Social and Governance Reporting (ESG) van een kleine of middelgrote vermogens- of fondsbeheerder.

Het koolstofvrij maken van de economie – en een beter inzicht in onze bijdrage daaraan

Triodos Bank ondersteunt de duurzame en inclusieve transitie van onze economieën en samenleving in lijn met de klimaatdoelstelling van Parijs om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 graden Celsius ten opzichte van het pre-industriële niveau. Naar onze overtuiging is deze transitie een gedeelde verantwoordelijkheid van overheden, bedrijven, de financiële wereld, ngo's en burgers.

In deze context heeft Triodos Bank in 2015 tijdens de baanbrekende Klimaatconferentie van Parijs de Dutch Carbon Pledge ondertekend. Doel daarvan is de uitstoot van broeikasgassen (BKG) of koolstof te

meten en te publiceren en zo te zorgen dat de uitstoot in lijn blijft met de ambities van het Klimaatverdrag van Parijs. Hoewel de BKG-uitstoot meer gassen omvat dan alleen koolstof, hanteren we in dit hoofdstuk de term CO₂-uitstoot of koolstofuitstoot om BKG-emissies aan te duiden. Het Dutch Carbon Pledge-initiatief werd gelanceerd door de Dutch Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF), een samenwerking tussen Nederlandse financiële instellingen. Het heeft volgens ons geleid tot de enige methodiek voor koolstofverantwoording die tot op heden wereldwijd is ontwikkeld door financiële instellingen voor financiële instellingen. De methodiek werd in november 2017 geïntroduceerd. Triodos Bank heeft de PCAF-methodiek in 2018 ingevoerd. Het afgelopen jaar hebben we onze koolstofverantwoording uitgebreid tot 100% van onze kredieten en beleggingen van fondsen, en de gegevenskwaliteit in een aantal sectoren verbeterd. Ook zullen we in 2020 hier als medevoorzitter van PCAF in Nederland verder op voortbouwen.

In de toekomst blijven we samenwerken met de PCAF-partners, evenals met overige partijen die hierin gespecialiseerd zijn, om de gehanteerde modellen verder te verfijnen. Van belang is dat PCAF zich in 2019 heeft ontwikkeld tot een wereldwijd, gefundeerd programma dat tot doel heeft het aantal financiële instellingen dat de methodiek hanteert aanzienlijk te verhogen. Het initiatief dat tijdens de Klimaatweek in New York werd gelanceerd is omgedoopt tot Partnership for Carbon Accounting Financials. Triodos Bank heeft in deze ontwikkeling een aanjagende rol vervuld door met onze collega's in de Global Alliance for Banking on Values samen te werken en ervoor te zorgen dat 28 instellingen hebben toegezegd hun CO₂-uitstoot binnen drie jaar in kaart te zullen brengen. Eind 2019 hadden 57 instellingen besloten de PCAF-aanpak te gaan hanteren en dit aantal groeit nog steeds.

Omdat de belangrijkste impact op de economie en de samenleving afkomstig is van kredieten en beleggingen, is deze geharmoniseerde benadering inzake koolstofverantwoording gericht op het meten van het klimaateffect of de carbon-voetafdruk van kredieten en beleggingen. Door verslag te doen van de CO₂-uitstoot kunnen instellingen transparant zijn over de klimaatimpact van hun kredieten en beleggingen en deze informatie uiteindelijk gebruiken om klimaatdoelstellingen te bepalen en de beleggingen te sturen in de richting van een koolstofarme economie. Tot op heden bestaat er voor de financiële sector geen methodiek om wetenschappelijk gefundeerde doelstellingen te bepalen. Hierin zal in 2020 echter verandering komen en we verwachten met behulp van deze methodiek voor belangrijke sectoren doelstellingen te bepalen. Op deze manier kunnen banken meer in brede zin de CO₂-uitstoot bijhouden, mogelijkheden creëren om instellingen onderling te vergelijken en te zorgen voor meer verantwoording en transparantie ten behoeve van hun stakeholders.

Klimaatimpact van onze kredieten en beleggingen

Om de koolstofuitstoot van Triodos Bank in kaart te brengen, hebben we voor het tweede jaar op rij samengewerkt met Navigant, een vooraanstaand adviesbureau op het gebied van energie- en klimaatmanagement. Het percentage activa dat op basis van de PCAF-methodiek is beoordeeld hebben we verhoogd van ongeveer 68% van onze kredieten en fondsbeleggingen in 2018 tot 100% in 2019. Als gevolg van het opnemen van alle sectoren is de datakwaliteit van het totaal echter afgenomen. Dat neemt niet weg dat de datakwaliteit van sommige sectoren van jaar op jaar wel is toegenomen.

Voor lezers die behoefte hebben aan meer gedetailleerd inzicht, is er op onze website een afzonderlijk verslag beschikbaar over hoe de PCAF-standaard is toegepast op deze portefeuille. Ook hebben we de datakwaliteit met betrekking tot de CO₂-voetafdruk van onze krediet- en fondsbeleggingssectoren in kaart gebracht.

De datakwaliteit krijgt per sector een score van 1 tot 5:

 <p>Zeker (foutmarge van 5-10% in schattingen)</p> <p>Onzeker (foutmarge van 40-50% in schattingen)</p>	Score 1	Gecontroleerde gegevens over uitstoot van broeikasgassen of daadwerkelijke primaire energiegegevens
	Score 2	Niet gecontroleerde gegevens over uitstoot van broeikasgassen of overige primaire energiegegevens
	Score 3	Door middeling binnen specifieke peergroup/(sub) sector berekende gegevens
	Score 4	Geschatte gegevens op basis van regio of land
	Score 5	Geschatte gegevens met zeer beperkte onderbouwing

Op basis van de PCAF-methodiek hebben wij voor de beoordeelde portefeuille de volgende CO₂-voetafdruk berekend. Daarbij hebben we ook een toerekeningsmethodieke gehanteerd. Dit betekent dat we de uitstoot hebben berekend in verhouding tot het aandeel van onze financiering in een project. De koolstofuitstoot wordt gemeten in tonnen CO₂-equivalenten en wordt als volgt gecategoriseerd:

- Gegeneerde uitstoot: koolstofuitstoot uit diverse economische activiteiten. Dit betreft CO₂ die in de atmosfeer terecht komt.
- Vermeden uitstoot: koolstofuitstoot uit stroomopwekking op basis van fossiele brandstoffen die is vermeden door opwekking van duurzame energie. Al is dit van groot belang, met vermeden uitstoot wordt de bestaande CO₂ nog niet uit de atmosfeer verwijderd. Belangrijk hierbij is op te merken dat onze cijfers voor vermeden uitstoot uiteindelijk zullen gaan dalen, zelfs als de hoeveelheid energie die wordt opgewekt door de duurzame-energieprojecten die we financieren toeneemt. Dat komt omdat het energiesysteem in

zijn totaliteit koolstofarmer wordt. Energie uit fossiele brandstofbronnen neemt af en zal blijven afnemen, terwijl energie uit duurzame bronnen toeneemt. Hierdoor ontstaat een duurzamer energiesysteem.

- Afgevangen of geabsorbeerde uitstoot: koolstofuitstoot die is afgevangen in natuurlijke CO₂-opslag, zoals bomen, planten, bodem etc. Hierbij gaat het om de daadwerkelijke verwijdering van koolstof uit de atmosfeer.

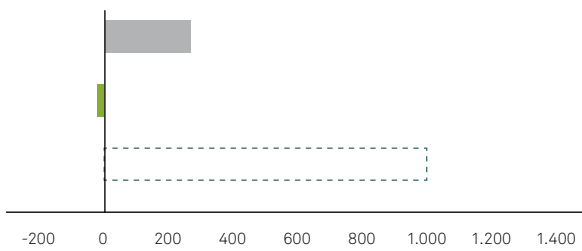
De volgende grafiek geeft een overzicht van de CO₂-uitstoot die kan worden toegerekend aan de leningen en fondsbeleggingen van Triodos in 2019, zoals berekend op basis van de PCAF-methodiek. Uit deze resultaten blijkt duidelijk dat het jarenlang financieren van een duurzame economie heeft geleid tot een aanzienlijke hoge vermeden uitstoot ten opzichte van de door ons gegenereerde en afgevangen uitstoot.

Onze feitelijke uitstoot vormt de uitgangspositie: dit betekent dat we van daaruit progressie kunnen maken en monitoren in het samen met onze klanten gaan reduceren van de uitstoot. De hoeveelheid afgevangen uitstoot biedt inzicht in hoe we onze uitstoot in de toekomst kunnen reduceren door de facto een deel van de feitelijke uitstoot te 'neutraliseren'.

Anders dan in 2018 hebben we dit jaar de vermeden uitstoot onder de feitelijke uitstoot gepresenteerd. Dit is naar onze overtuiging een betere en nauwkeurigere manier om de invloed te beschrijven van duurzame energieopwekking, die de koolstofintensiteit van het energiesysteem mede reduceert. Deze wijze van presenteren benadrukt ook dat vermeden uitstoot weliswaar een zeer positieve rol speelt, maar de feitelijke uitstoot niet compenseert. We willen een positieve rol vervullen door bij te dragen aan discussies in de toekomst over de beste manier om gegevens over koolstofuitstoot te presenteren.

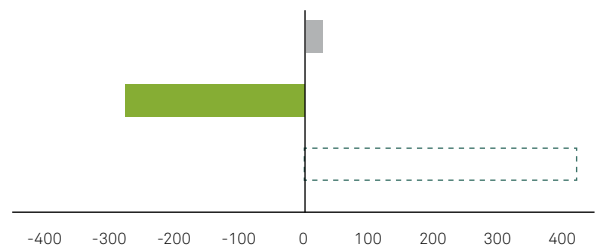
Onderstaande grafiek laat de intensiteit van de koolstofuitstoot zien van Triodos Bank per miljard euro uitgeleend en belegd geld, zoals berekend op basis van de PCAF-methodiek. Het biedt stakeholders een indicatie van de impact van onze financiering op gegenereerde, afgevangen en vermeden uitstoot. Dit is belangrijke informatie, al mag men niet vergeten dat het beperken en vervolgens reduceren van de absolute koolstofuitstoot absoluut vereist is als we willen blijven leven binnen de ecologische limieten van de aarde.

Klimaatimpact van onze kredieten en beleggingen in kiloton CO₂-equivalent 2019

■ Uitstoot van broeikasgassen
 ■ Afvang van broeikasgassen
 ⋮ Vermeden uitstoot van broeikasgassen

Klimaatimpact op de emissie-intensiteit 2019 in kiloton CO₂-equivalent/miljard euro gefinancierd

■ Gegenereerde uitstoot
 ■ Afgevangen uitstoot
 ⋮ Vermeden uitstoot

Triodos is een van de eerste banken die hierover verslag doet en we werken actief met onze partners samen om anderen aan te moedigen hetzelfde te doen. Uiteindelijk moeten stakeholders immers de koolstofuitstoot van de ene bank met die van de andere kunnen vergelijken.

We zijn bezig wetenschappelijk gefundeerde doelstellingen te ontwikkelen. Deze doelstellingen beschrijven het traject dat we moeten afleggen om te zorgen dat onze activiteiten en bijbehorende uitstoot bijdragen aan het streven om de mondiale temperatuurstijging te beperken tot 1,5 graden Celsius. Dat vereist duidelijk ook dat andere financiële instellingen hetzelfde doen; alleen zo kunnen we er als sector toe bijdragen dat de mondiale temperatuurstijging beperkt blijft binnen een veilige limiet.

De volgende tabel biedt nadere details over welke sectoren wij financieren, evenals details over de absolute en vermeden koolstofuitstoot en de intensiteit daarvan.

De eerste kolom bevat de verschillende sectoren die zijn beoordeeld met behulp van PCAF-methodiek en geeft aan of deze verantwoordelijk zijn voor gegenereerde, afgevangen of vermeden uitstoot. De tweede kolom bevat de toegerekende uitstoot van al deze sectoren. In de derde kolom wordt de intensiteit van de uitstoot met betrekking tot elke sector aangegeven, zoals beschreven in de voorgaande grafiek. De laatste kolom geeft de niveaus van datakwaliteit weer, zoals omschreven in onderstaande tabel, per gefinancierde sector.

2019 – Klimaatimpact van onze kredieten en fondsbeleggingen

Impactsector	Totale meegerekende uitstaande kredieten en fondsbeleggingen (in 1.000 EUR)	Vermeden uitstoot (kiloton CO ₂ -equivalent)	Intensiteit uitstoot (kiloton CO ₂ -equivalent/miljard EUR)	Score datakwaliteit hoge kwaliteit=1 lage kwaliteit=5
Gegeneerde uitstoot				
Milieu:				
Biologische landbouw	327.548	15	46	2,9
Duurzaam vastgoed	1.046.640	34	32	3,1
Particuliere hypotheek	2.192.019	35	16	2,3
Milieu – overig	239.128	10	42	5,0
Sociaal:				
Ouderenzorg	652.871	24	37	3,8
Gezondheidszorg – overig	419.541	16	38	5,0
Sociale woningbouw	535.901	22	41	4,0
Ontwikkelingssamenwerking	838.140	9	11	5,0
Overig sociaal en gemeenten	677.377	15	22	5,0
Cultuur:				
Kunst en cultuur	458.911	33	72	4,7
Onderwijs	287.909	7	24	4,2
Cultuur – overig	255.683	16	63	5,0
IEB-fondsen	1.883.105	53	28	2,3
	9.814.773	289	29	3,4
Afgevangen uitstoot				
Natuurontwikkeling en bosbouw	84.769	-24	-283	2,9
Netto uitstoot	9.899.542	265	27	3,4
Vermeden uitstoot				
Duurzame energie	2.391.993	962	402	1,6
Totaal¹	12.291.535			3,1

1 Vermeden uitstoot hoeft niet te worden opgeteld omdat de absolute uitstoot ervan nul bedraagt.

2018 – Klimaatimpact van onze kredieten en fondsbeleggingen

Impactsector	Totale meegerekende uitstaande kredieten en fondsbeleggingen (in 1.000 EUR)	Vermeden uitstoot (kiloton CO ₂ -equivalent)	Intensiteit uitstoot (kiloton CO ₂ -equivalent/miljard EUR)	Score datakwaliteit hoge kwaliteit=1 lage kwaliteit=5
Gegenereerde uitstoot				
Milieu:				
Biologische landbouw	290.919	27	93	3,2
Duurzaam vastgoed	903.361	22	24	3,4
Particuliere hypotheek	1.679.827	30	18	4,0
Sociaal:				
Ouderenzorg	578.298	25	43	4,0
Sociale woningbouw	455.639	19	42	4,0
SRI-fondsen	1.073.196	53	49	2,0
	4.981.240	176	35	3,4
Afgevangen uitstoot				
Natuurontwikkeling en bosbouw	69.536	-24	-345	3,1
Netto uitstoot	5.050.776	152	30	3,4
Vermeden uitstoot				
Duurzame energie	2.250.801	-985	-438	1,8
Totaal¹	7.301.577			2,9
Dekkingsgraad	68%			

1 Vermeden uitstoot hoeft niet te worden opgeteld omdat de absolute uitstoot ervan nul bedraagt.

In 2019 financierde Triodos Bank en haar beleggingsfondsen duurzame energieprojecten en energiebesparingsprojecten die hebben geleid tot een besparing van ruim 962 kiloton CO₂-equivalent, afgezet tegen stroomopwekking op basis van fossiele brandstoffen. Dit komt overeen met de uitstoot van meer dan 5,9 miljard per auto gereisde kilometers.

Triodos Bank investeert niet alleen in duurzame energie, maar financiert ook bosbouw- en natuurontwikkelingsprojecten. Dit heeft geresulteerd in de afvang van ongeveer 24 kiloton CO₂-equivalent, wat overeenkomt met ten minste 361.000 volwassen bomen.

De uitstoot die is gegenereerd door andere kredieten en beleggingen die zijn opgenomen in deze klimaat-impactmeting bedroeg ongeveer 289 kiloton CO₂-equivalent. De toename van de gegenereerde uitstoot afgezet tegen vorig jaar is vooral toe te schrijven aan het opnemen van alle sectoren in de beoordeling van dit boekjaar.

Het uitbreiden van onze algehele beoordeling naar 100% heeft geresulteerd in een lagere totaalscore van de datakwaliteit. In een aantal sectoren konden we de datakwaliteit echter verbeteren. Zo is de score voor de datakwaliteit van de hypotheekportefeuille verbeterd van 4 naar 2,3 door bij Nederlandse hypotheek uit te gaan van feitelijke gegevens over het energieverbruik. Dit als resultaat van een samenwerkingsverband met andere financiële instellingen in de Nederlandse afdeling van PCAF en het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Wij zullen in de toekomst blijven rapporteren over de klimaatimpact van onze eigen activiteiten en van onze kredieten en fondsbeleggingen. We hopen de kwaliteit van deze gegevens, de methodiek die daaraan ten grondslag ligt en dienovereenkomstig de nauwkeurigheid en relevantie van onze verslaglegging verder te verbeteren.

Klimaatimpact van onze activiteiten

We meten al vanaf 2013 de klimaatimpact van onze activiteiten. Naast onze inspanningen om elk jaar deze impact terug te brengen, hebben we ook deze uitstoot gecompenseerd via "Gold standard"-projecten van de Climate Neutral Group.

962

Vermeden uitstoot in kiloton CO₂

In duizend kg	2019	2018	2017	2016	2015
Bereik 1					
Gasverbruik (verwarming)	70	73	72	73	90
Bedrijfs- en leaseauto's op fossiele brandstoffen ¹	197	156	162	175	174
Bereik 2					
Elektriciteit ²	22	7	13	22	1
Elektrische bedrijfs- en leaseauto's ³	65	19	8	6	6
Bereik 3					
Woon-werkverkeer					
Particuliere auto's, huurauto's en taxi's	1.122	1.312	1.319	1.319	1.144
Openbaar vervoer	173	105	268	243	214
Vluchten	1.129	997	1.082	1.083	1.119
Papier	123	143	140	203	293
Totaal	2.901	2.812	3.064	3.124	3.041
Af: Compensatie voor CO ₂ credits	-2.901	-2.812	-3.064	-3.124	-3.041
CO₂-saldo (neutraal)	-	-	-	-	-
CO ₂ -compensatiekosten per ton (EUR)	8,40	8,40	8,40	8,40	8,40

- De uitstoot van bedrijfs- en leaseauto's op fossiele brandstoffen is over 2019 aanzienlijk hoger dan over 2018, omdat in 2019 voor het eerst de kilometers voor privédoeleinden zijn meegerekend. Ook is er gebruikgemaakt van een andere en nauwkeurigere berekeningsmethode (uitstoot berekend op basis van het aantal liters fossiele brandstof in plaats van het geschatte aantal gereden kilometers).
- Als gevolg van wijzigingen in de berekeningsmethode heeft de CO₂-uitstoot van elektriciteit de voorgaande jaren geschommeld. In 2019 is de CO₂-uitstoot als gevolg van elektriciteitsverbruik in gebouwen toegenomen. Dit is te wijten aan het gebruik van grijze (in plaats van groene) elektriciteit in ons Duitse kantoor naar aanleiding van de verhuizing naar een andere vestiging. Vanaf begin 2020 maken we in al onze gebouwen, dus ook die in Duitsland, gebruik van groene elektriciteit.
- Als gevolg van de overstap van auto's die rijden op fossiele brandstoffen naar elektrische auto's is de uitstoot met betrekking tot elektrische bedrijfs- en leaseauto's aanzienlijk toegenomen (uitgaande van grijze elektriciteit voor het opladen van de auto's).

Nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van impactmanagement en -verslaglegging – VN-Principes voor verantwoord bankieren

Het afgelopen jaar heeft Triodos Bank de baanbrekende VN-Principes voor verantwoord bankieren ondertekend. Deze Principes beschrijven de rol en verantwoordelijkheden van de mondiale bankensector bij de aanpak van actuele maatschappelijke problemen, waaronder de klimatologische noodtoestand en sociale inclusie. De Principes zijn afgelopen zomer tijdens de ‘Klimaatweek’ in New York gelanceerd. Triodos Bank heeft een leidende rol gespeeld in de ontwikkeling van dit mondiale raamwerk en maakte daartoe deel uit van een kerngroep van banken die de Principes hebben geformuleerd en het raamwerk vorm hebben gegeven. Aan het eind van het jaar waren de Principes ondertekend door ruim 140 banken, die in 49 landen gezamenlijk USD 47 biljoen aan vermogen onder zich hebben. Steeds meer banken sluiten zich aan.

De deelnemende banken beloven dat zij hun activiteiten strategisch zullen afstemmen op de doelen in het Klimaatverdrag van Parijs en op de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de VN. Ook zullen zij hun bijdrage aan het realiseren van deze doelen intensiveren. Banken verklaren door het ondertekenen van deze Principes dat ze geloven dat hun klanten en bedrijven alleen kunnen floreren “in een inclusieve maatschappij die is gebaseerd op menselijke waardigheid, gelijkheid en duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen”.

Triodos Bank is één van deze banken. Daarbij verbinden we ons een overzicht te geven van wat we met betrekking tot elk principe hebben gedaan of doen. Onderstaande tabel geeft deze activiteiten weer.

Bijdrage aan de beginselen voor verantwoord bankieren van de VN

Beginsel 1

Vaststellen van de maatschappelijke doelstellingen zoals verwoord in de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen van de VN/de Overeenkomst van Parijs/overige relevante kaders.

Afstemmen van de bedrijfsstrategie van de bank op de vastgestelde doelen

Triodos Bank is opgericht met als doel maatschappelijke, milieu- en culturele doelstellingen op te nemen in de kernactiviteiten van de bank. Als gevolg daarvan financieren wij uitsluitend de sociale sector, de milieusector en de culturele sector.

Omwille van deze benadering wordt per definitie uitvoering gegeven aan het eerste beginsel – zie de SDG-bijlage, het hoofdstuk Verdrag van de Raad van Bestuur en het hoofdstuk ‘Impact’, waarin onder meer onze werkzaamheden met betrekking tot de klimaatdoelstellingen van Parijs worden beschreven.

Voorafgaand aan de introductie van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen heeft Triodos Bank altijd al een geïntegreerd jaarverslag opgesteld waarin werd beschreven hoe duurzaamheid is ingebed in de strategie van de bank.

Beginsel 2

Uitgaande van een effectanalyse van onze portefeuille, waarin de belangrijkste (werkelijke en potentiële) positieve en negatieve effecten van de bank in kaart worden gebracht.

Instellen van SMART-doelstellingen die gericht zijn op de belangrijkste effecten en zorgen dat de activiteiten van bank worden afgestemd met de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen van de VN/ de Overeenkomst van Parijs/overige relevante kaders.

Zoals gezegd, gaat de aandacht van Triodos Bank uit naar het leveren van een positief effect.

Meer in het bijzonder hebben wij een tool onder de naam Triodos Impact Prism ontwikkeld, dat sinds begin 2019 een integraal onderdeel is van de beoordelingen van Triodos Bank. Met de tool kan het effect in meer detail worden beoordeeld en kan de duurzaamheidswaarde van onze kredieten worden bepaald. In 2020 wordt de tool ook toegepast op Triodos Investment Management.

Behalve dat we uitgebreid rapporteren over de uitstoot van broeikasgassen van onze kredieten en investeringen, zullen we naar verwachting ook wetenschappelijk onderbouwde doelstellingen instellen, zodra deze zijn overeengekomen op grond van het initiatief dat hiertoe is genomen, en beschikbaar zijn voor de financiële sector.

Ook definiëren we in de bijlage bij dit verslag specifiek onze ambities ten aanzien van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen op drie niveaus: onze basisactiviteit, onze directe activiteit en waar we een rol kunnen spelen als katalysator voor systeemverandering.

Beginsel 3

Met klanten werken aan het verwezenlijken van meer duurzame doelstellingen"

Omdat Triodos Bank zich van oudsher richt op duurzaamheid, is de bank ook altijd al met de klant de dialoog aangegaan over het optimaliseren van het duurzaamheidseffect. Dit betekent ook dat we met klanten werken om hen te helpen meer sectoroverschrijdend te denken en hun positieve effect op samenleving en milieu te vergroten.

Tijdens 2019 hebben gewerkt met klanten die actief zijn in de sector met de grootste uitstoot van broeikasgassen, afgezet tegen onze portefeuille van kredieten en investeringen in ruime zin, met als doel de gegevenskwaliteit voor de koolstofvoetafdruk te verbeteren als eerste stap op weg naar de debatten over vermindering van de voetafdruk de komende jaren.

Daarnaast bieden we producten om een duurzamer resultaat te stimuleren, zoals hypotheek met een verlaagde rente voor energie-efficiënte huizen en aanvullende kortingen om klanten te helpen milieuverbeteringen aan hun woning aan te brengen.

Beginsel 4

Raadpleging van, contact met en/of samenwerking met stakeholders om het effect van de bank te vergroten.

Ontwikkeling van een betrokkenheidsbeleid/-proces voor stakeholders.

Triodos Bank staat mede aan de basis van een aantal initiatieven die de ontwikkeling bevorderen van benaderingen ter verbetering van de impact van de bank en de sector als geheel. Dit zijn onder meer het Dutch Sustainable Finance Lab (en een vergelijkbaar initiatief dat is ontplooid in Spanje in 2019), en de Global Alliance for Banking on Values, een netwerk van onafhankelijke duurzame banken, dat wordt voorgezeten door Triodos Bank.

Daarnaast staan wij het hele jaar door in contact met onze stakeholders op nationaal, regionaal en sectoraal niveau. Dit betreft onder meer een betrokkenheidsbijeenkomst voor stakeholders op het hoofdkantoor van Triodos Bank. Over dit proces en de resultaten ervan rapporteren wij in het hoofdstuk "Betrokkenheid stakeholders" van dit verslag. Bij de bijeenkomst van het afgelopen jaar ging speciale aandacht uit naar onze impact en vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, en hoe we hier bijvoorbeeld het best over kunnen rapporteren als toonaangevende op waarden gebaseerde bankbank.

We hebben gesprekken gevoerd met stakeholders, onder andere over de voordelen van het invoeren van doelstellingen voor koolstofreductie. Ook hebben we onze activiteiten op het gebied van betrokkenheid van stakeholders tegen het licht gehouden en aangepast. Doel hiervan was om wezenlijke onderwerpen te identificeren, die Triodos Bank moet aanpakken en waarover de bank moet rapporteren.

We hebben actief deelgenomen aan COP25, hetgeen een katalyserend effect heeft gehad op het streven van de Spaanse Vereniging van Banken naar vermindering van broeikasgasemissies. Dit was naar aanleiding van baanbrekende en uitgebreide werkzaamheden met betrekking tot een vergelijkbare verbintenis van de financiële sector in Nederland.

We hebben in samenwerking met tal van ngo's en overige partners actief gepleit voor een robuuste en ambitieuze toepassing van de duurzame financiële taxonomie in de EU. Hierover is uiteindelijk in december 2019 overeenstemming bereikt.

Beginsel 5

Invoering van een effectieve bestuursstructuur om de tenuitvoerlegging van de beginselen mogelijk te maken.

Ontwikkeling binnen de bank van een cultuur van verantwoordelijk bankieren.

De bestuursstructuur van Triodos Bank vloeit voort uit haar duurzaamheidsagenda, die is afgestemd met en in sommige gevallen zelf verder gaat dan de beginselen voor verantwoord bankieren. Triodos Bank heeft geen aandeelhouders, maar in plaats daarvan certificaathouders. De bank staat niet genoteerd aan een effectenbeurs. Deze structuur draagt bij aan het waarborgen van de missie en optimaliseren van het duurzaamheidseffect.

Aangezien duurzaamheid de kern is van onze missie en is ingebed in al onze activiteiten, hebben we geen aparte duurzaamheidsafdeling.

De cultuur van Triodos Bank vloeit voort uit haar missie en wordt in detail beschreven in het onderdeel 'Sociaal jaarverslag' van dit verslag.

In 2020 zal een Group Impact Committee worden ingesteld om de operationele en strategische gerichtheid op effect van Triodos Bank verder te ontwikkelen.

Beginsel 6

Verslaglegging inzake positieve en negatieve effecten en voortgang ten aanzien van doelstellingen en de uitvoering van de beginselen.

Dit jaarverslag, en dit hoofdstuk in het bijzonder, bevat een gedetailleerde beschrijving van de uitvoering van onze missie, die erop gericht een positief effect voor mens, milieu en cultuur te creëren. Als zodanig voldoet het aan drie doelstellingen. Wij hebben een bewuste keuze gemaakt om spaarzaam gebruik te maken van effectgebaseerde doelstellingen: op deze manier willen we zorgen dat onze inspanning ook echt de roos raken. Deze benadering wordt in dit hoofdstuk nader uitgelegd.

Wij streven ernaar om met behulp van de Triodos Impact Prism-tool van al onze kredieten en investeringen zowel de positieve als de negatieve effecten in de zin van duurzaamheid te beoordelen. Daarnaast maken we gebruik van negatieve screeningcriteria om te voorkomen dat we sectoren financieren die wij van nature als 'niet-duurzaam' beschouwen, zoals de fossielebrandstoffensector.

Triodos Bank onderzoekt actief de mogelijkheid om door het formuleren van passende doelstellingen plannen te ontwikkelen die haar positieve impact uitbreiden. Het gaat hierbij om wetenschappelijk gefundeerde doelstellingen die de portefeuille van Triodos Bank in lijn brengen met de klimaatdoelen van Parijs. Ons voornemen is deze doelstellingen niet alleen te formuleren, maar ook effectieve plannen vast te stellen voor de uitvoering daarvan. We willen gebruikmaken van doelstellingen wanneer ze helpen onze missie te realiseren, positieve milieuvoordelen opleveren en sociale inclusie ondersteunen, alsook relevant zijn, zonder hun doel voorbij te schieten.

Onze impactgegevens verifiëren

De in het verslag van de Raad van Bestuur opgenomen impactgegevens vallen binnen de reikwijdte van de beoordelingswerkzaamheden die door de externe accountant zijn uitgevoerd. Dit is een logische aanvulling op de accountantscontrole van onze financiële cijfers, aangezien Triodos Bank een geïntegreerde bedrijfsvoering heeft en duurzaamheid centraal staat in onze financieringsactiviteiten.